

Slovenec pravi: „Z Bogom začni vsako delo,
Da bo dober tek imelo“.

Z Bogom se je začelo naše slovstvo, naš književni jezik. To se je začinjalo v devetem stoletji, in deveto stoletje je bilo tedaj slovansko, Bog daj, da bi bilo tudi devetnajsto stoletje na literarnem polji slovansko !
(Konec prih.)

Ukaz ministra za bogočastje in nauk od 15. novembra 1869, šte. 10864, s katerim se razglašajo določila pri spraševanju učiteljev za ljudske in meščanske šole.

(Dalje in konec.)

Pomočne knjige rabiti ni dovoljeno.

Za vsako pismeno nalogo so odločene štiri ure, potem se izdelek dalje izroči.

§. 14. Pri ustnem in praktičnem izpraševanju more se spraševalna komisija razdeliti v odseke; pri vsakem odseku morajo toda biti najmanj trije udje. V onih odsekih, kjer ni vodja nazoč, prevzame per-vosedstvo ud, ki ga je on v to odločil.

§. 15. Praktično izpraševanje obsega eno preskušnjo djanskega podučevanja v šoli. Predmet, ki se ima obravnavati, naznani se kandidatu en dan pred.

Vodja in naj manj dva uda spraševalne komisije morata biti nazoča pri teh preskušnjah, iz katerih se izve, koliko naravnih zmožnosti za učenja ima kandidat in koliko si je že pridobil praktične sposobnosti za učenje.

§. 16. Po dokončanem izpraševanju mora se v posebnem zapisniku zaznamovati vspeh preskušnje, in sicer za vsaki predmet za-se, kakor tudi za djansko poskušnjo v šoli pri učencih.

Zasluzki kandidata v posamnih predmetih, kakor tudi skupni vspeh naj se zaznamova tako-le: prav dobro, dobro, dovoljno, komaj dovoljno, nedovoljno.

Zasluzek za vsaki pojedini predmet se določuje po predlogu dotičnega izpraševalca z večino glasov.

Red za djansko poskušnjo v šoli določujejo oni udje komisije, ki so bili pri njej nazoči. Ako je enako glasov, obvelja nižji red.

§. 17. Po določilu redov za posamne predmete povzame komisija na podlagi teh skupni vspeh, ter razsodi, za ktere šole in za ktero strokovno versto (§§. 4 in 5) si je izpraševanec pridobil sposobnost in v kateri meri naj se mu podeli.

§. 18. Sposobnost za splošne ljudske šole naj se izreče, ako nima izpraševanec v nobenem predmetu „nedovoljno“, in k večemu v dveh „komaj dovoljno“.

§. 19. Sposobnost za meščanske šole se more le podeliti:

1. tistim, kateri so bili izprašani v vseh učnih predmetih, ako so vsaj iz jezikoslovnega nauka, matematike, nauka o odgoji in poduku dobili red „dobro“ in iz drugih najmanj „dovoljno“;

2. takim, ki so skušnjo dostali le iz ene verste predmetov, ako so v vseh strokih te verste dobili „dobro“.

§. 20. Tisti, ki so skušnjo napravili le za eno versto predmetov na meščanskih šolah, morejo skušnjo dopolniti in še za drugo versto dobiti spričalo sposobnosti.

§. 21. Pri ponavljanji se mora vse spraševanje pri ravno tisti komisiji ponoviti. Ponavljanje je v navadi le enkrat dovoljeno. Izjemo more po predlogu spraševalne komisije dovoliti minister za nauk in bogočastje (§. 39. d. p. od 14. m. 1869).

§. 22. Kdor se skušnji podverže, more plačati 10 gld. (takse).

§. 23. Spričalo, izdelano po dokončanem spraševanju, mora obsegati:

1. popolen nadaden popis (nationale) izpraševančca;

2. določilo v katerem jeziku je kandidat zmožen podučevati;

3. skupno razsodbo, ki se zaznamova s številkami 1, 2, 3 in 4 v tem smislu, da štev. 1 velja za prav dobro klasifikacijo (sposobnost), štev. 2 za dobro in štev. 3 za dovoljno.

Spričalo štev. 4 dobodo oni, kateri so nesposobni.

V spričalu za učitelje na meščanskih šolah mora biti obširna, na razloge operta razsodba o zasluškah v posamesnih spraševanjških predmetih.

§. 24. Spričalo s štev. 1 more se podeliti le onim izpraševančcem, kateri imajo v vseh predmetih red „prav dobro“.

Pri spričalu s št. 2 more biti več redov „prav dobro“ nego „dobro“.

Pri „dovoljnih“ redih in k večemu dveh „komaj dovoljnih“ daje se izpraševančcu spričalo s št. 3, v vseh drugih slučajih pa spričalo s št. 4.

§. 25. Spričalo podpisuje vodja in kaki ud komisije, ki se je izpraševanja vdeleževal.

§. 26. Izpraševanje za učiteljice se izvršuje po enakem načinu, kakor za učitelje, toda posebej.

§. 27. Tisti kandidati, ki imajo sposobnost za srednje šole (gimnazije ali realke) in hočejo to pridobiti tudi za meščanske šole, podveržejo se preskušnji le iz tistih predmetov, iz katerih omenjene sposobnosti po svojih spričalih dokazati ne morejo.

§. 28. Spričala sposobnosti, ktera si je kdo dobil v deželah, ki niso zastopane v državnem zboru, potrebujejo izrečenega poterdila od ministra za nauk in bogočastje.

Takisto veljá tudi za naprej o spričalih, ki se dobodó sicer v deželah, zastopanih v državnem zboru, pa za ktere dežele ta postava še nima veljave, ako se hoče stopiti v službo na šolah drugih dežel, zastopanih v državnem zboru.

Prehajalne določbe.

§. 29. Ta ukaz zadobí v vseh točkah svojo popolno veljavo s prvim oktobrom 1871. *)

Dosihmal naj se od kandidatov za splošne ljudske šole le to zahteva, kar je bilo dosedanjim učiteljskim pripravnicam učna naloga.

Tudi od tistih, ki imajo učiteljsko spričalo za male (trivijalne) in glavne šole in hočejo dobiti sposobnost za meščanske šole, naj se do konca šolskega leta 1871 (sedaj do konca 1872) manj tirja in dati se jim more spričalo sposobnosti, ako imajo v predmetih, zaznamovanih v §. 19. le red „dovoljno“.

§. 30. Do konca šolskega leta 1871/72 (sedaj 72/73) se ne tirja, da se izpraševanec skaže s spričalom zrelosti, ali da je bil najmanj dve leti v praktični šolski službi; toda taki kandidati, ki niso še službovali in so vkljub temu sprejeli spričalo sposobnosti za ljudske ali meščanske šole, morejo še le po dvoletnem službovanji za trdno postavljeni biti, kar je treba v spričalo izrečeno zaznamovati.

O risanju.

(Konec.)

Gumilastika je tako rekoč potrebna i nepotrebna reč pri risanju. Kajti kedar se z gumilastiko kaj zbrisuje, škoduje se papirju, ktereга se s tem nekoliko razterga. Začetnikom risarskim naj bi se raba gumilastike ne dovoljevala, ker postanejo na ta način lahkomišelní, ker vedó, da pogrešne čerte lahko popravijo. Z gumilastiko je mogoče samo čerte svinčnikove zbrisati; drugi madeži, prah itd. se lepo odpravijo z osrejo kružno. Kedar se pa z gumilastiko zbrisuje, ne sme se sim ter tje in na vsako stran dergniti, kajti s tem se pokvari ves papir.

Arabski gumi je slehernemu znan; kako se rabi, o tem mi ni treba govoriti. Ustni klej je pa podoben mizarskemu limu, se dobiva po nizki ceni v trgovini in se jako rad razmoči, še celó, ako se ga samo v ustih oslini. Rabi se, da se papir na desko prilepi.

Tuš. O drugih barvah bodemo pozneje govorili, o tej črni barvi pa naj se že zdaj zmenimo. Poglavitni deli v tušu so saje, oglje in

*) Po najnovjšem ukazu naučnega ministra še le s 1. oktobrom 1872. leta.